

Het levenstestament: wie geeft u het vertrouwen?

Meer over het levenstestament,
de volmacht en het testament

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Het levenstestament: wie geeft u het vertrouwen?

Wie behartigt uw belangen als u dat niet meer kunt?

Stel: u moet voor enige tijd naar het ziekenhuis en u weet niet hoe u er na de operatie aan toe bent. Of u woont voor langere tijd in het buitenland. Of u wordt een dagje ouder. Dan neemt de kans toe dat u afhankelijk wordt van anderen voor huishoudelijk werk, verzorging of financiële zaken.

Wie gaat over uw financiële belangen als u dit zelf niet kunt? In wie hebt u het volste vertrouwen? **Laat alles op tijd volgens uw wensen en behoeften vastleggen.** Dat kan met een levenstestament.

Een levenstestament is iets anders dan een testament, waarin u aangeeft wie wat van u erft na uw overlijden. In deze brochure leest u meer over het levenstestament en het testament. Achterin vindt u een begrippenlijst met een uitleg van wettelijke begrippen.

Verschil levenstestament en testament

Het levenstestament gaat niet over wat er met uw bezittingen moet gebeuren na uw overlijden. Dat is uw nalatenschap en die regelt u in een testament.

Wat is een levenstestament?

In een levenstestament staan uw wensen voor de situatie waarin u door ziekte of ongeval uw zaken niet meer zelf kunt regelen. Ook legt u hierin vast wie namens u beslissingen mag nemen als u daar zelf niet meer toe in staat bent. Deze persoon is een **vertegenwoordiger**, ook wel **gevolmachtigde** genoemd.

Een levenstestament bestaat uit verschillende **volmachten: financieel, medisch en persoonlijk**. U legt alle zaken die u wilt regelen tijdens uw leven vast in één levenstestament.

Checklists levenstestament en testament

Op [notaris.nl](https://www.notaris.nl) vindt u twee uitgebreide checklists over het levenstestament en het testament. Daarmee brengt u uw wensen en behoeften in kaart. Zo kunt u uw afspraak met de notaris voorbereiden.

Wat
kan ik vastleggen?

Wie
ga ik vragen?

Hoe
zorg ik dat alles
goed verloopt?

Vorbereiding op uw levenstestament in 3 stappen

Stap
1

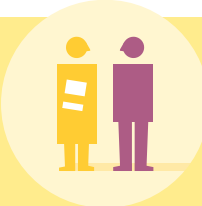
**Wat
kan ik vastleggen?**

In een levenstestament legt u uw keuzes en wensen vast. Het kan gaan om:

- **Financiële en zakelijke belangen**, zoals uw bankzaken, belastingaangiften, schenkingen, de aankoop of verkoop van uw woning of ander onroerend goed.
- De keuze voor wel of geen **medische behandeling of reanimatie**.
- **Persoonlijke wensen**, bijvoorbeeld de verzorging van uw huisdier, wensen rondom sociale contacten of uw uitvaart.

Stap
2

**Wie
ga ik vragen?**

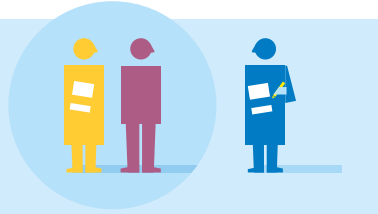
Het is belangrijk dat uw belangen worden behartigd door iemand in wie u het volste vertrouwen hebt. Die benoemt u als vertegenwoordiger. Wie u benoemt is afhankelijk van uw persoonlijke situatie. Bent u getrouwd of woont u samen? Dan krijgt vaak de partner de volmacht. Maar het kan ook een van uw kinderen zijn of een goede vriend of vriendin.

U kunt één persoon benoemen die alles regelt. Of u splitst de taken. U vraagt de een om uw financiële zaken te regelen en een ander voor het medische deel en de persoonlijke wensen.

Stap

3

Hoe zorg ik dat alles goed verloopt?

Wie **houdt toezicht** op de uitvoering van uw wensen? U denkt misschien: waarom moet ik nadenken over toezicht op wat ik wil? Het gaat toch om iemand in wie ik alle vertrouwen heb?

Dat klopt! Maar een vertegenwoordiger kan soms in lastige situaties belanden. Ruzies binnen de familie bijvoorbeeld. Iemand anders mee laten kijken helpt. Het is dus verstandig om iemand aan te wijzen die toezicht houdt op de uitvoering van uw wensen.

Voor financieel toezicht is het gebruikelijk dat de vertegenwoordiger een **overzicht van inkomsten en uitgaven** maakt over de afgelopen periode. Dit noemen we rekening en verantwoording. Uw vertegenwoordiger kan zo ook anderen mee laten kijken als u dat wilt. Daarnaast kunt u vastleggen dat andere naasten mogen meebeslissen over belangrijke zaken. Uw vertegenwoordiger moet laten zien rekening te houden met uw wensen en de aanwijzingen uit uw levenstestament.

Meekijken of toezicht op de uitgaven beschermt uw vertegenwoordiger tegen mogelijke latere verwijten van anderen. Ook wordt het risico of een mogelijk verwijt van financieel misbruik voorkomen.

Tips om financieel misbruik te voorkomen

Tip 1 - Neem een aparte huishoudrekening naast uw eigen bankrekening.

Naar deze huishoudrekening wordt maandelijks een bepaald bedrag overgemaakt waarmee de vertegenwoordiger of een andere mantelzorgers voor u boodschappen kan halen. Op die manier heeft de vertegenwoordiger of mantelzorgers niet de beschikking over al uw inkomsten. Let op dat u op deze huishoudrekening niet 'rood' mag komen te staan.

Tip 2 - Open geen en/of-bankrekening met iemand anders dan uw partner.

Die andere persoon kan zonder uw toestemming of medeweten geld opnemen van uw bankrekening en de bijhorende spaarrekening. De bank kan hier niets tegen doen.

Wanneer een levenstestament?

Als u zelf de regie wilt houden over uw leven, ook voor situaties waarin u niet meer in staat bent zelf te beslissen, biedt een levenstestament uitkomst.

Wat als u de ziekte van Alzheimer krijgt, een zwaar ongeluk meemaakt of om een andere reden geen beslissingen meer kunt nemen? Het is verstandig om hierover na te denken voordat dit moment aanbreekt. Dan bent u nog **wilsbekwaam** en kunt u zulke beslissingen nog nemen.

Hoe maak ik een levenstestament ?

Voor vragen en advies over het opstellen van een levenstestament kunt u het beste naar de notaris gaan. U komt dan meer te weten over de mogelijkheden. De notaris legt uw wensen vast in een notariële akte. Het is een juridisch document, waarvoor speciale kennis nodig is.

U kunt ook zelf een document opstellen (onderhandse akte). Houd er rekening mee dat daarmee niet alles te regelen is. En dat er twijfel over de geldigheid kan ontstaan. Daarom is het aan te raden het levenstestament te laten opstellen door een notaris. De notaris controleert uw identiteit en of u wilsbekwaam bent. Bij twijfel over uw wilsbekwaamheid vraagt de notaris advies bij een onafhankelijk arts. Zo kan er achteraf geen twijfel ontstaan over uw wilsbekwaamheid.

De notaris bewaart de akte van uw levenstestament in de kluis. U ontvangt een afschrift en bepaalt wie er verder een afschrift mogen ontvangen. Zo weten ook anderen van uw wensen af. Via de notaris kunt u op ieder moment het levenstestament laten aanpassen.

Wilsonbekwaam en geen levenstestament

Heeft u geen levenstestament laten opstellen en bent u daar niet meer toe in staat, dan stelt de kantonrechter een **mentor**, **bewindvoerder** of **curator** aan die uw zaken behartigt. Op deze benoeming heeft u dan geen invloed meer. Hebt u een partner, dan is het niet altijd zo dat de kantonrechter uw partner benoemt. Met een levenstestament houdt u wel zelf de regie.

Nalatenschap en testament

Naast het levenstestament is er ook het testament. Een testament gaat pas in na uw overlijden. In een testament kunt u regelen wat er met uw nalatenschap gebeurt. Dat zijn alle bezittingen en schulden die u achterlaat wanneer u overlijdt.

Wat zet ik in een testament?

In uw testament legt u vast wie uw erfgenamen zijn en welk bedrag of spullen bepaalde mensen of instellingen krijgen. U mag iedereen aanwijzen om van u te erven, dus ook een goede vriend, een vereniging of een goed doel. Hieronder leest u enkele voorbeelden van zaken die u kunt vastleggen:

- U wilt dat uw erfenis alleen voor uw eigen kinderen bestemd is. Dan kunt u een clause laten opnemen waarin staat dat uw erfgenamen hun erfenis niet hoeven te delen met hun (ex-)partners.
- U kunt bewind opnemen voor erfgenamen die te jong zijn of niet in staat zijn om zelf de verantwoordelijkheid voor hun financiën te dragen. Bijvoorbeeld door ziekte, verminderd geestelijk vermogen of verslaving.
- U kunt belastingbesparende regelingen opnemen zodat erf- en inkomstenbelasting voor uw erfgenamen zo gunstig mogelijk uitpakt.
- U kunt iemand aanwijzen (**exécuteur**) die de regelingen in het testament gaat uitvoeren. U bepaalt welke verantwoordelijkheden die executeur heeft.

Naar de notaris

De notaris kan u adviseren over de mogelijkheden en legt uw wensen vast in een notariële akte. Uw testament wordt ook aangemeld bij het Centraal Testamentenregister.

Hebt u eenmaal een testament laten maken, dan blijft dat altijd geldig. Wel kunt u uw testament op ieder moment laten aanpassen bij de notaris. Het is verstandig om dit elke vijf tot tien jaar te doen, of als uw situatie wijzigt.

Begrippenlijst

bewindvoerder

De persoon die door de rechter is benoemd om voor uw **financiële** zaken te zorgen als u dat niet meer zelf kunt.

curator

De persoon die door de rechter is benoemd om **financiële en medisch-persoonlijke** beslissingen voor u te nemen.

executeur

De persoon die u in uw testament benoemt om uw **nalatenschap** af te handelen.

**vertegenwoordiger /
gevolmachtigde**

De persoon die bevoegd is namens u te handelen tijdens uw leven.

mentor

De persoon die door de rechter is benoemd om voor uw **medische en persoonlijke** zaken te zorgen.

toezichthouder

De persoon aan wie de vertegenwoordiger rekening en verantwoording aflegt.

volmacht

Een akte waarin u een ander de bevoegdheid geeft namens u te handelen als u hier niet meer toe in staat bent.

wilsbekwaam

Iemand die zelfstandig beslissingen kan nemen.

Meer informatie

Wilt u meer weten over het levenstestament of het testament, of wilt u de checklists downloaden? Kijk dan op [notaris.nl](https://www.notaris.nl). Of maak een afspraak met een notaris bij u in de buurt. Die kan u adviseren over de mogelijkheden in uw situatie.

Voor vragen kunt u ook terecht bij de Notaristelefoon, telefoonnummer (0900) 346 93 93 (€ 0,80 per minuut) iedere werkdag tussen 9 en 13 uur.

Versie	maart 2024
Uitgave	Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie Postbus 16020, 2500 BA Den Haag
Ontwerp	Okapi Ontwerpers, Rotterdam
Illustraties	Fons Moers, Okapi Ontwerpers
Foto's	Shutterstock, behalve blz. 7: Arno Masee

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

www.notaris.nl

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

* 7 5 1 *